KOHTAAMISISTA VAIKUTTAVUUTEEN

NUORTEN PÄIHDEHAITTOJEN EHKÄISYSSÄ

YHDESSÄ PAREMMIN -SEMINAARI 28.10.2027

JYVÄSKYLÄ, JAMK DYNAMO

Keski-Suomen hyvinvointialue
Olli Karola, projektipäällikkö
Heli Järvinen, projektityöntekijä

Sovatek-Säätiö
Timo Laaksonen, projektityöntekijä, kokemusasiantuntija
Marika Laulajainen, projektityöntekijä

SOVATEK säätiö

KESKI-SUOMEN HYVINVOINTI-ALUE

Uusi polku -hanke

SOVATEK säätiö

KESKI-SUOMEN HYVINVOINTI-ALUE

Uusi polku –hanke:
Nuorten päihdehaittojen ehkäisy ja osallisuus Keski-Suomessa

Hankkeen keskeisin sisältö

Hankkeessa kehitetään Keski-Suomeen ja hyvinvointialueen palveluihin pysyviä ja vaikuttavia toimintamalleja erityisesti tilanteisiin, joissa alle 25 v. nuori on joutunut ensihoidon tai päivystyksen asiakkaaksi yliannostuksen tai läheltä piti -tilanteen vuoksi. Toiminnassa vahvistetaan hoitoonohjausta, haittoja vähentävää työtä sekä nuorten osallisuutta muun muassa jalkautuvan monialaisen työparitoiminnan ja vertaisohjaajamallin kautta.

HANKKEEN TOIMIJAT JA TOIMINTA-AIKA

Hankkeen toteuttajat ovat Keski-Suomen hyvinvointialue ja Sovatek-säätiö.

- Keski-Suomen hyvinvointialue toimii myös hankehallinnoijana.
- **Hankkeen toiminta-aika on 1.4.2026-30.6.2027**.
- Hanketta toteutetaan Keski-Suomessa ja sen toiminta painottuu Jyvässeudulle.

HANKKEEN PÄÄTAVOITE

Vähentää nuorten päihdehaittoja ja huumekuolemia:

- hoitoonohjauksen ja puheeksi ottamisen lisäämisellä
- haittoja vähentävän työn vahvistamisella
- jatkotoimenpiteiden kehittämisellä myrkytyksen tai läheltä piti – tilanteen jälkeen alle 25-vuotiailla nuorilla Keski-Suomessa.

Tämä päätavoite on jaettu useampiin työskentelyn painopisteisiin.

SOVATEK säätiö

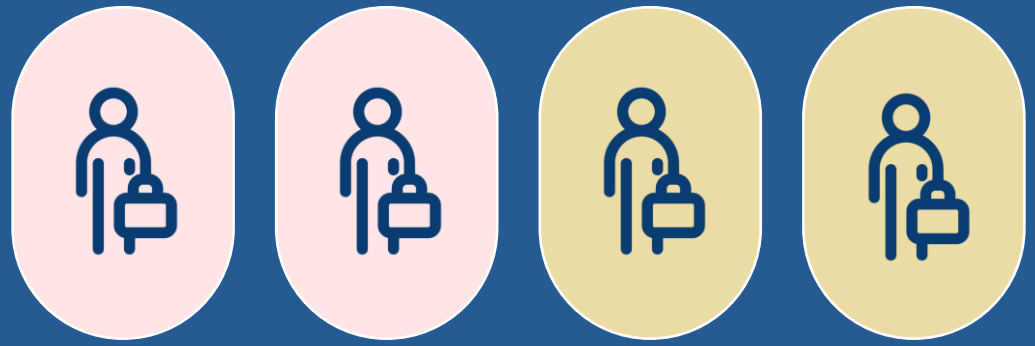
KESKI-SUOMEN HYVINVOINTI-ALUE

Hankkeen rahoitus ja työntekijät

Sosiaali- ja terveysministeriö

Uusi polku –hankkeen rahoittajana toimii Sosiaali- ja terveysministeriö (STM). **Hankkeen rahoituksen lähde on valtionavustus nuorten huumekuolemien ehkäisyyn (valtionavustuspäätös nuorten huumekuolemien ehkäisemiseksi, 2. hakukierros).** Rahoituskausi kattaa koko hankkeen toimintakauden, joka on 1.4.2026-30.6.2027. STM rahoittaa hanketta osana kansallista ohjelmaa, jonka tavoitteena on vähentää alle 25-vuotiaiden huumekuolemia, vahvistaa päihde- ja riippuvuuspalveluja sekä kehittää monialaista, vaikuttavaa tukea nuorille.

Keski-Suomen hyvinvointialue & Sovatek-säätiö

Olli Karola
Projektipäällikkö
050 476 3428
etunimi.sukunimi (at)hyvaks.fi

Heli Järvinen
Projektityöntekijä
050 5282470
etunimi.sukunimi (at)hyvaks.fi

Marika Laulajainen
Projektityöntekijä
050 463 2203
etunimi.sukunimi (at)sovatek.fi

Timo Laaksonen
Projektityöntekijä
041 731 2194
etunimi.sukunimi (at)sovatek.fi

SOVATEK säätiö

KESKI-SUOMEN HYVINVOINTI-ALUE

Hankkeen tavoitteet ja painopisteet

Päätavoite

Vähentää nuorten huumekuolemia hoitoonohjauksen ja puheeksi ottamisen lisäämisellä, haittoja vähentävän työn vahvistamisella ja jatkotoimenpiteiden kehittämisellä myrkytyksen tai läheltä piti –tilanteen jälkeen alle 25-vuotiailla nuorilla Keski-Suomessa.

OSATAVOITE 1	OSATAVOITE 2	OSATAVOITE 3
Päihdehaittojen vähentäminen	**Osallisuus ja monialaiset työparit**	**Infotilaisuudet ja koulutukset**
• Haittoja vähentävän työn vahvistaminen ja ammattilaisten ja palveluiden keskuudessa. • Yhteistyörakenteiden vahvistaminen • Hoitoon ohjautuvuuden sujuvoittaminen	• Nuorten ja kohderyhmään kuuluvien osallisuuden vahvistaminen • Vertaisohjaajien kouluttaminen (5-10) ja vahvistaminen työparityöskentelyyn soteammattilaisten kanssa. • Työparityöskentelyn toimintamallin luominen ja pilotointi	• Terveysneuvonnan ja infotilaisuuksien järjestäminen kohderyhmään lukeutuville nuorille • Päihteilyyn liittyvän stigman vähentäminen • Monialaisten koulutusten järjestäminen alle 25 vuotiaita nuoria kohtaaville ammattilaisille.

SOVATEK säätiö

KESKI-SUOMEN HYVINVOINTI-ALUE

Hankkeen kohderyhmät

Päihteilevät nuoret, alle 25 v.

Hankkeen kohderyhmänä ovat erityisesti alle 25-vuotiaat nuoret Keski-Suomen hyvinvointialueella, **jotka ovat joutuneet ensihoidon tai päivystyksen asiakkaiksi** yliannostuksen, läheltä piti -tilanteen tai muun vakavan päihteidenkäytön vuoksi.

Kohderyhmälle on ominaista korkea yliannostusriski, sekakäyttö **sekä heikko kiinnittyminen palveluihin**, ja **osa nuorista jää ilman jatkotukea kriittisen hoitokontaktin jälkeen.**

Hankkeessa toteutettava osallisuus perustuu vahvasti nuorten omiin kokemuksiin ja kokemustietoon: **kohderyhmän ääni ohjaa suunnittelua, toteutusta ja arviointia, ja nuoret osallistuvat kehittämiseen muun muassa kokemusasiantuntijoina ja vertaisohjaajina.**

SOTE-ammattilaiset ja yhteistyökumppanit

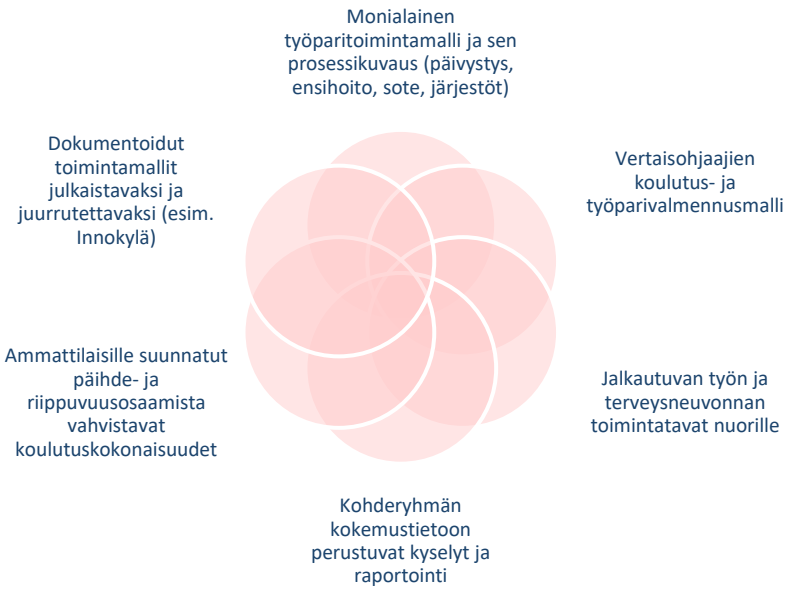
Hankkeen toisena kohderyhmänä ovat **nuoria kohtaavat sosiaali- ja terveydenhuollon sekä hyvinvointialueen ja kolmannen sektorin ammattilaiset** Keski-Suomessa, erityisesti ensihoidon, päivystyksen, mielenterveys- ja päihdepalveluiden, sosiaalihuollon, etsivän nuorisotyön sekä järjestö- ja seurakuntatoimijoiden henkilöstö.

Kohderyhmään kuuluvat **ammattilaiset toimivat kriittisissä nivelvaiheissa**, kuten yliannostuksen tai myrkytyksen jälkeisessä kohtaamisessa, jossa hoito- ja palvelupolku usein katkeaa.

Hankkeessa heitä tuetaan **vahvistamalla päihde- ja riippuvuusosaamista, selkeyttämällä monialaista työnjakoa** sekä kehittämällä **työparityöskentelyä yhdessä vertais- ja kokemusasiantuntijoiden kanssa**.

Hankkeen tuotokset, tulokset ja toivotut vaikutukset

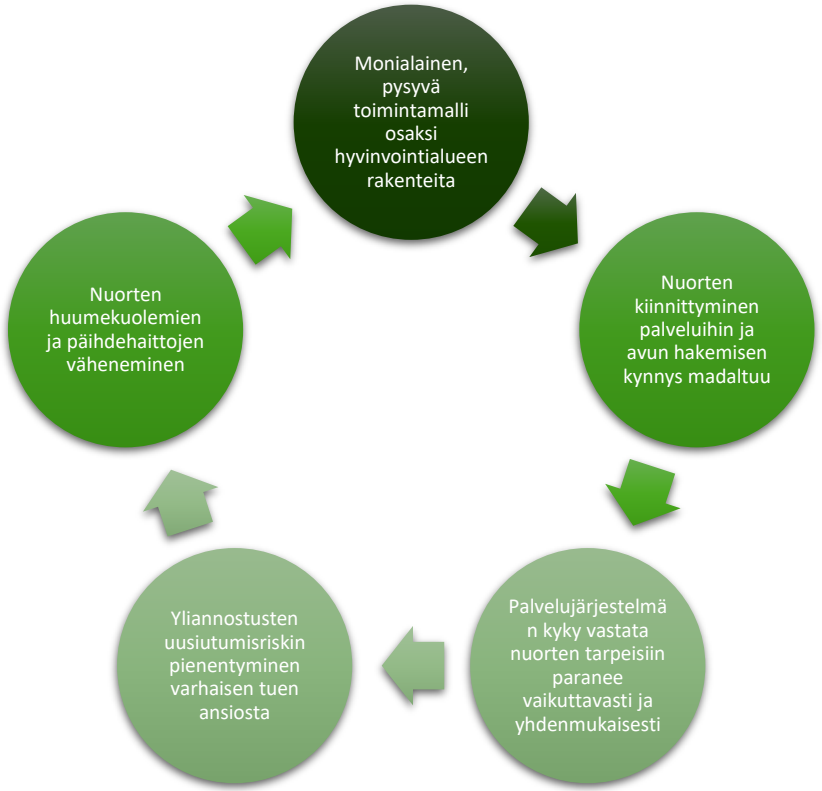
KESKEISET TUOTOKSET

ODOTETUT TULOKSET

- Yliannostuksen kokeneiden nuorten jatkotuki ja hoitoonohjaus selkeytyvät
- Nuoria tavoitetaan systemaattisemmin päivystyksen jälkeen jalkautuvan työn avulla
- Ammattilaisten osaaminen ja toimintatapojen yhdenmukaisuus vahvistuvat
- Nuorten osallisuus ja toimijuus lisääntyvät vertaisohjaajamallin kautta
- Palveluketjun katkokset vähenevät ja yhteistyö eri toimijoiden välillä tiivistyy

TOIVOTUT VAIKUTUKSET

SOVATEK säätiö

KESKI-SUOMEN HYVINVOINTI-ALUE

Minkälaista hyötyä Uusi polku –hankkeesta voi olla?

Palveluohjausmalli

1. **Etsitään ja opetellaan tapoja ohjata** päihteileviä nuoria alle 25-vuotiaita **hyvinvointialueen palveluihin**.
2. Tunnistetaan **palveluketjun mahdolliset aukot** ja **etsitään** niihin **ratkaisuja**
3. Luodaan ammattilaisille **mahdollisuus** olla osana **muotoilemassa** uudenlaista **palveluketjua** ensihoidon ja päivystyksen palveluista alkaen.

Monialainen työparitoimintamalli

4. **Kokeillaan** monialaista työparityöskentelyä, jossa **kokemusasiantuntija ja sote-ammattilainen** auttavat **tasavertaisina** nuorta **yhdessä**
5. Kokeillaan, kuinka **nuorten kohtaaminen monialaisesti** yhteistyössä ensihoidon ja päivystyksen kanssa onnistuu **ja onko sen jatkamiselle edellytyksiä** hyvinvointialueen **omissa palveluissa ja kolmannella sektorilla**

Osaamisen vahvistaminen

6. Etsitään kohderyhmän **kohtaamiseen** ja parissa **työskentelyyn tukevaa** koulutustarjontaa
7. Luodaan monialaisesti yhdessä muiden yhteistyötahonen kanssa **koulutusmateriaalia ammattilaisten** käyttöön
8. Keskustellaan ja arvioidaan yhdessä**, minkälaisista aiheista olisi tärkeä puhua** ja keskustella tämän päivän työarjessa
9. **Mahdollistetaan monialaisia koulutuspäiviä** nuorten parissa työskenteleville ammattilaisille

SOVATEK säätiö

KESKI-SUOMEN HYVINVOINTI-ALUE

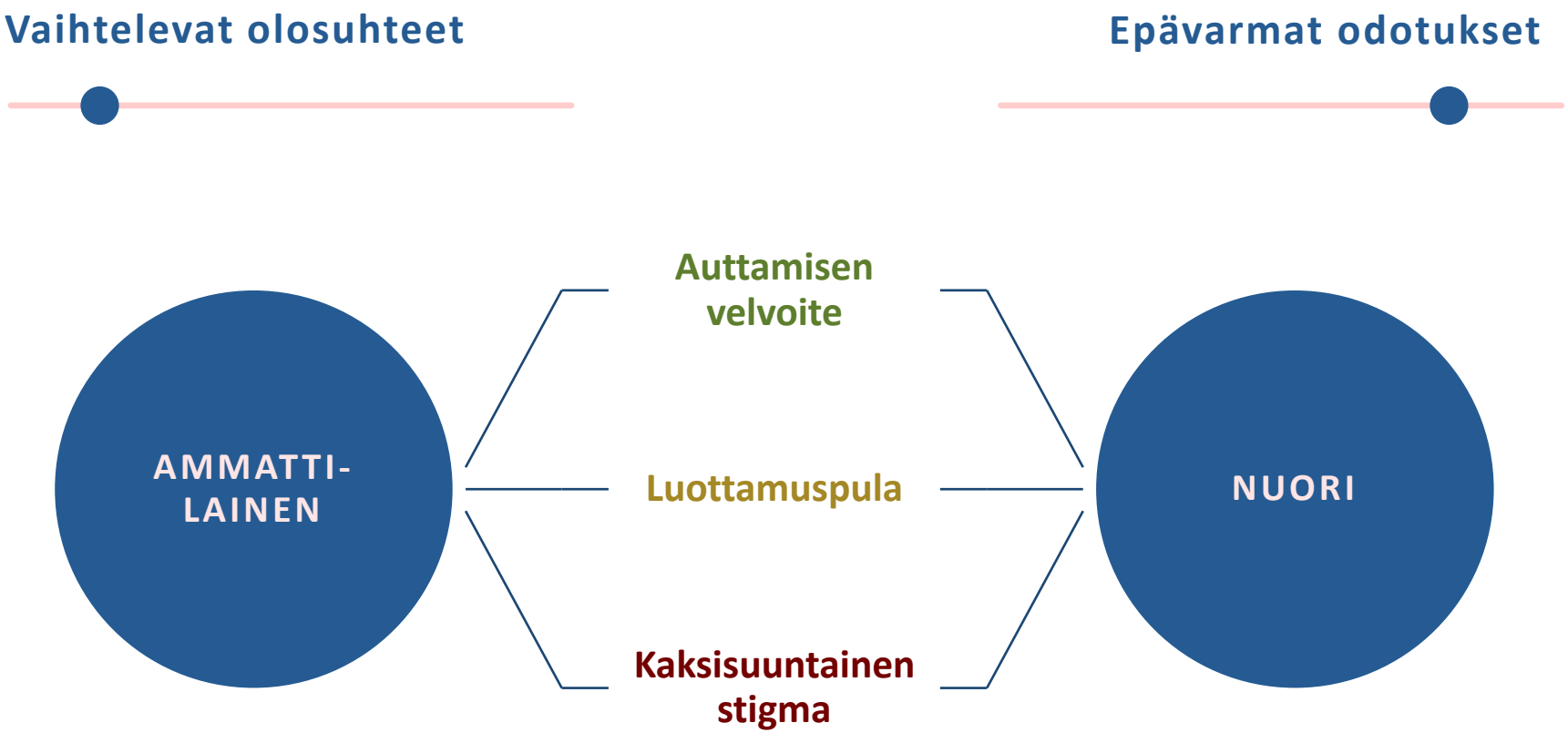
Työparitoiminnan lähtökohdat

SOVATEK säätiö

KESKI-SUOMEN HYVINVOINTI-ALUE

Kohtaamisen lähtötilanteen hahmotelma: skenaario A

SOVATEK säätiö

KESKI-SUOMEN HYVINVOINTI-ALUE

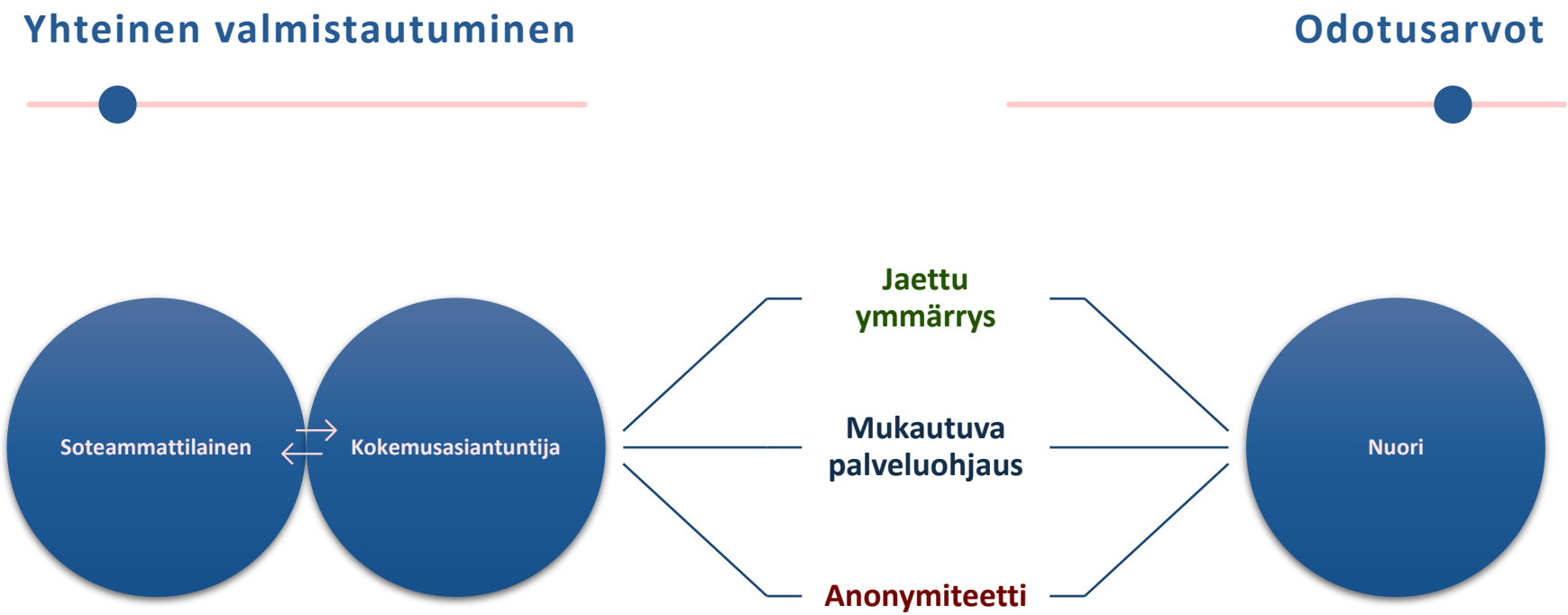
Vaikuttavuutta osallisuuden ja moniammatillisuuden avulla

SOVATEK säätiö

KESKI-SUOMEN HYVINVOINTI-ALUE

Kohtaamisen lähtötilanteen hahmotelma: skenaario B

MINIPANEELI

Timo Laaksonen, Heli Järvinen ja Olli Karola

Vertaisuuden arvo

Näkökulmia ja ajankohtaisia kokemuksia vertaisuuden ja kokemusasiantuntijuuden merkityksestä nuoren kohtaamisessa

Monialaisen työparityöskentelyn arvo

Näkökulmia ja kokemuksia vertaisen ja soteammattilaisen keskinäisestä työparityöskentelystä nuoren kohtaamisessa sekä moniammatillisessa ja toimijaisessa ympäristössä

Toimintaympäristöön jalkautumisen arvo

Havaintoja ja kokemuksia vaikutuksista nuoren omaan toimintaympäristöön jalkautumisessa niin osallisuuden kuin palveluohjautumisen näkökulmasta

SOVATEK säätiö

KESKI-SUOMEN HYVINVOINTI-ALUE

Kiitos

www.hyvaks.fi
#hyvaks #hyväarkikaikille

SOVATEK säätiö

KESKI-SUOMEN HYVINVOINTI-ALUE